

ERICK SETIAWAN

Over bijen en mist

Vertaald door

Anke ten Doeschate en René van Veen

ORLANDO
uitgevers

*Voor mijn moeder.
Haar verhalen verrukken en inspireren me nog altijd.*

HOOFDSTUK I

Er was veel onenigheid in de stad over het moment waarop de vete was begonnen. De koppelaar dacht dat het de ochtend na de bruiloft was geweest, toen Eva al het goud van Meridia stal en dertien meter zijde voor haar achterliet. De waarzegger, die zich in zijn beweringen gesteund zag door zijn kristallen bol, zwoer dat Eva's ogen pas een meedogenloze uitdrukking hadden gekregen nadat Meridia die drie maanden later met ganzenbloed besmeurde. De vroedvrouw hing een andere theorie aan: de strijd begon op de dag dat Meridia haar pasgeboren zoon in haar armen hield en zo van trots was vervuld dat Eva niets anders meer wilde dan haar vernederen. Maar hoe verhit de gesprekken van de stadsbewoners over het onderwerp ook waren, het bleef een mysterie. Dat was te wijten aan de twee vrouwen zelf. Meridia zei er weinig over en Eva sprak zichzelf steeds tegen waardoor iedereen gesterkt werd in het idee dat geen van beiden het zich eigenlijk nog kon herinneren.

Al bij haar geboorte deed Meridia stof opwaaien in de stad. Die avond werd ze, na wat herinnerd zou worden als een zevenentwintig uur durende bevalling, blauw en gerimpeld uit Ravenna's baarmoeder getrokken. Ondanks tien klappen op haar billen weigerden haar longen ook maar één teug adem te halen. De vroedvrouw stond op het punt haar weg te halen toen Ravenna schreeuwde: 'Wat doe je daar, mens? Geef haar aan mij!'

Op rustige toon zei Ravenna tegen de baby dat nu ze acht maanden ongemak en zevenentwintig uur vreselijke pijn had moeten doorstaan, nu haar figuur naar de maan was, haar borsten waren opgezwollen en ze haar eetlust kwijt was, de baby op zijn minst een afscheidskreet voor haar moeder kon slaken. 'Het kleinste geluidje is al genoeg,' zei Ra-

venna. ‘Een schreeuw zou nog mooier zijn.’ Ravenna praatte nog enkele minuten door en wiegde haar dochter zachtjes en pas toen ze de baby in geuren en kleuren ging vertellen hoe ze was verwekt – ‘als je had gezien welke schandalige houdingen je vader me dwong aan te nemen’ – begon Meridia te hoesten en haalde ze voor de eerste keer adem.

‘Koppig schepseltje,’ gniffelde Ravenna. ‘Vind je jezelf te goed voor deze wereld?’

De vroedvrouw wachtte tevergeefs totdat de baby ging huilen. Meridia pufte en grimaste maar hilde in elk geval niet. Een uur later vertrok de vroedvrouw hoofdschuddend en zich het hoofd krabbend. Iedereen die ze tegenkwam vertrouwde ze toe: ‘Ik heb honderd baby’s op de wereld gezet maar nog nooit eentje als zij. De tijd zal leren of het een engel of duivel is.’

Enkele maanden voor haar eerste verjaardag schrok Meridia wakker van een verblindende lichtflits die door de duistere nacht schoot. Ze hoorde een klap, er viel iets op de grond en daarna klonk een afschuwelijke schreeuw. Plotseling greep Ravenna haar uit de wieg en drukte haar tegen zich aan. Toen Meridia als driejarige genoeg woorden had geleerd, probeerde ze Ravenna te vertellen wat ze had gezien. Haar moeder zuchtte en mompelde slechts: ‘Laat dat maar een droom blijven, kind.’ Was het dan een droom geweest? Meridia wilde het vragen, maar Ravenna had zich weer over haar groenten gebogen en was haar reeds vergeten. Haar moeder had een rechte, gespierde rug, een rug die de grootste geheimen kon bewaren, vermoedde Meridia.

Aan Monarch Street 24 stond een huis van glas en staal. Het was gelegen op een hoge heuvel, had een mansardedak, grote vensters met glas-in-loodramen en een door narcissen omgeven veranda. Een stenen trap leidde door een glooiende tuin naar de voordeur waar, wat voor weer het ook was, altijd een ivoorkleurige mist hing. Marskramers en bezoekers vervloekten de mist die ervoor zorgde dat ze in het luchtledige kwamen te hangen, die er met hun hoed vandoor ging en hen met afgrijselijke geluiden verjoeg. Het huis volgde zijn eigen wetten. Op de houten vloeren weerklonken geen voetstappen en in deuropeningen verschenen eensklaps gestalten. De wenteltrap verlengde of verkortte zichzelf naar believen. Als peuter deed Meridia er soms twee seconden en dan weer twee uur over om van de ene verdieping naar de andere te

komen. Vooral de spiegels waren verraderlijk: daarin ving Meridia glimpen van onbekende landschappen en allerlei geesten op. Ondanks de grote, openstaande ramen was het altijd donker in de vertrekken. Zelfs bij stralende zonneschijn zagen de schitterendste voorwerpen er binnen toch dof en onaantrekkelijk uit.

Het was altijd koud in huis. Zelfs als het hoogzomer was en er een vuur in de haard brandde, kon Meridia het niet warm krijgen. 's Ochtends trok de kinderjuffrouw haar dikke winterkleden aan alsof er bar weer op komst was. Bij het slapengaan stopte de beste vrouw haar in met twee of drie dekens maar nog lag ze te bibberen van de kou. De kilte kwam uit één kamer in het bijzonder. Daar deed een ijzige wind dag en nacht de gordijnen wapperen en de lampen rammelen. Meridia snapte niet hoe Ravenna in die kamer kon slapen; haar vader Gabriel deed het in elk geval nooit. Toen Meridia vier jaar was, besepte ze dat haar ouders nooit met elkaar praatten. Op haar vijfde realiseerde ze zich dat ze nooit alle drie tegelijkertijd in dezelfde ruimte verbleven.

Overdag bevond Gabriel zich in de studeerkamer aan de voorzijde van het huis. Wat hij precies bestudeerde, wist niemand. Op gedempte toon noemden de kinderjuffrouw en de dienstmeiden hem een wetenschapper, een beroemd geleerde en een schrandere investeerder die zijn erfenis had weten te verdubbelen en alleen nog maar kennis wilde verwerven. Ze waren allemaal doodsbang voor hem. Zodra ze zijn schaduw in het oog kregen, sidderden ze van angst. Gabriel sprak hen zelden aan. Met een gebaar of een blik maakte hij zijn bevelen kenbaar, die door iedereen behalve Ravenna werden opgevolgd als waren het hemelse geboden.

Meridia had zowel angst als respect voor haar vader. Gabriel was een lange, elegante verschijning met een directe manier van doen, weinig geduld en een onberispelijk uiterlijk. Hij had een grote kin en een wrede trek om zijn mond. Zijn donkere ogen hadden een strenge blik en straalden slechts kilte uit. Hij liep enigszins scheef waardoor hij eruitzag als een roofvogel in de aanval. Meridia had hem nog nooit horen lachen. Zijn afkeer van haar, waarvan de reden haar pas jaren later duidelijk zou worden, was het eerste dat haar aan hem was opgevallen. Als hij haar al eens in zijn armen nam of iets aardigs tegen haar zei, had ze geen idee hoe ze moest reageren.

Op een dag sloop Meridia ondanks de waarschuwingen van haar kinderjuf op een onbewaakt ogenblik de studeerkamer binnen. Ze wilde eigenlijk alleen maar een blik naar binnen werpen maar toen ze zag dat Gabriel er niet was, vatte ze moed en betrad de kamer. Hoewel ze zich niet kon herinneren er ooit te zijn geweest, kwam de ruimte haar aangenaam en bekend voor. Ze grijnsde naar de vele boeken tegen de muur, de landkaarten aan de wand en de grafieken vol cijfers. Het ene na het andere kabinet stond vol flacons, bekers en branders. Meridia huppelde naar het kolossale bureau bij het raam. Het blad werd gesierd door potten met ontkiemende zaden, die haar naderbij leken te wenken. Ze wilde ze net aanraken toen er een schaduw over het bureau viel.

‘Wie heeft jou toestemming gegeven hier te komen?’

Meridia draaide zich om en kromp ineen. De grijns verdween onmiddellijk van haar gezicht.

‘Zeg op! Sta daar niet te kwijlen als een aap.’

‘Ik... Ik...’

Gabriel had zijn stem niet verheven en toch had Meridia het gevoel dat de hele wereld woest op haar was. Bij de aanblik van zijn keurige pak en glanzende, nette schoenen voelde ze zich smerig, klein en nietig. Terwijl ze de kaarten en boeken smeekte om een uitweg, verduisterde elk object in de kamer tot een voorwerp van haat. Meridia sloeg haar ogen neer en waagde het niet weer op te kijken.

‘Je bent vijf jaar oud en best in staat een zin te vormen. Wil je me soms beledigen met je zwijgen?’

‘Papa... Ik...’

Verder lijden werd haar bespaard door haar kinderjuf, die bevend van angst de studeerkamer binnenrende.

‘Het is mijn schuld, meneer. Ik wist niet...’

Gabriel keurde haar geen blik waardig. ‘Het doet er niet toe wat jij al dan niet weet. Als ik haar hier ooit weer aantref...’

Razendsnel, zeker voor iemand met haar forse postuur, trok de kinderjuf Meridia de studeerkamer uit. Boven las ze haar pupil stevig de les, maar al snel kreeg ze medelijden met het meisje en nam haar in haar armen.

‘Lieve meid toch,’ zei ze teder. ‘Trek je maar niet te veel van je vader

aan. Sommige mannen doen nu eenmaal zo als ze veel te verduren hebben.’

Haar samengeknepen ogen waren dof. Meridia stond muisstil. Wat had ze verkeerd gedaan? Waarom verachtte Gabriel haar alsof ze zijn vijand was? Ze was niet in staat de kilte te verdrijven die zijn schaduw over haar had geworpen en vroeg zich af of alle vaders wreed waren en geen enkele moeder ergens aandacht voor had.

Als de studeerkamer Gabriels altaar was, dan was de keuken het heiligdom van Ravenna. In deze grote, lichte ruimte, waarvan het plafond tot de tweede verdieping reikte en de tegels viermaal per dag geboend werden, mengde de vrouw des huizes haar vergif door de maaltijden die ze eeuwig aan het bereiden was. Terwijl ze hakte, braadde en kookte, sprak Ravenna de groenten toe in een duistere geheimtaal en vertelde hun over wanhoop en verdriet. Bezoekers gingen de furie van haar potten en pannen uit de weg en Ravenna's drang te vergeten spon een web van eenzaamheid rond haar. De eindeloze stroom maaltijden, die de eetlust van haar gezin ver overtroffen, werd stevast aan de armen gegeven. Met uitzondering van de keuken liet Ravenna het huishouden over aan de kinderjuf en de twee dienstmeiden. Dat gold ook voor de opvoeding van Meridia, van wie ze het bestaan zich maar met moeite leek te herinneren.

Ravenna ging altijd gekleed in een zwarte jurk van eenvoudige snit, die ze tijdens het koken met een wit schort bedekte. Haar bleke armen en puntige schouderbladen gingen schuil onder de lange mouwen en hoogsluitende kraag van de jurk, maar dat verzachtte haar voorkomen nauwelijks. Haar hoekige gezicht maakte alleen dankzij de grote neus geen uitgemergelde indruk. Ze droeg een parfum van citroenverbena en had haar zwarte haar samengebonden in een onberispelijk knotje, zo strak en knokig dat het een natuurlijke vergroeiing van haar schedel leek. Ravenna bewoog zich op een stijve en afgemeten manier alsof ze steeds pas op het allerlaatste moment besliste wat het doel van een handeling was.

Door haar moeders zucht tot vergeten ontdekte Meridia pas op haar zesde wat haar precieze geboortedatum was. De kinderjuf gaf haar aan de hand van een eigen schatting al jaren op 2 juli een verjaardagscadeau, stevast het enige wat ze kreeg. Maar op de ochtend van 19 juli

in haar zesde levensjaar ontbood Ravenna, die luid in de weer was in de keuken, haar bij zich. ‘Kind!’ zei ze buiten adem. ‘Trek toch niet zo’n lang gezicht op je verjaardag. Kijk, ik heb karameltaart voor je gemaakt. Ga naar je kamer en trek een mooie jurk aan. Hopelijk vind je het niet erg dat we dit jaar een wat kleiner feestje geven.’ Meridia gaf niets om karamel en Ravenna had nog nooit een feestje voor haar gegeven maar ze nam niet de moeite haar moeder hierop te wijzen.

Als ze in de woonkamer zaten, liet Ravenna geregeld haar breiwerk vallen om Meridia aan te kijken met een blik alsof ze geen idee had wie ze was. Als ze al een blik van herkenning gaf, werd dat al gauw door een huivering van schaamte gevolgd. ‘Ben je ongelukkig, kind?’ vroeg ze dan bevreesd en ze liet haar kin op de borst zakken. Maar voordat Meridia kon antwoorden, pakte Ravenna haar breiwerk weer op en vloaide er een stortvloed aan woorden uit haar mond: ‘Houd je rug altijd recht. Laat nooit iemand je tranen zien. Wees nooit aan andermans genade overgeleverd. Knik als je luistert, kind!’

Vanwege haar angst voor besmettelijke ziektes stond de kinderjuf zelden toe dat Meridia buiten kwam. Hoogstens twee keer per maand, als de lucht blauw was en de zon niet te fel, nam het beste mens haar voor een stevige wandeling mee naar Cinema Garden. Deze uitstapjes waren absoluut geen pretje voor Meridia. Gesmoord in sjaals, onderkleding, kniekousen en stijve rubberen laarzen had ze het snikheet en was ze, terwijl ze van de ene naar de andere straat wankelde, het onderwerp van zowel spot als medelijden. De kinderjuf had hier geen oog voor en bracht haar alleen maar nog meer in verlegenheid door hardop te zeggen: ‘Pas op voor die smerige jongen. Hij ziet eruit alsof hij in geen weken een stuk zeep heeft gezien... Zie je die vrouw die onder de wratten zit? Zo zul jij ook worden als je niet doet wat ik zeg... Je bent helemaal nat van het zweet, lieverd. Zeg het als je een koortsaanval voelt opkomen...’ Tien minuten later, nadat ze in Cinema Garden waren aangekomen maar voordat Meridia de tijd had gehad de bloemen te bekijken of de gouden zwanen in de fontein te voeren, wilde de kinderjuf direct weer naar huis om te voorkomen dat ze ergens mee besmet zou raken. Als Meridia protesteerde, kreeg ze te horen: ‘Je bent opvliegend. Weet je wel zeker dat je niets hebt opgelopen? Laten we gaan voor het erger wordt.’

Op een middag in Meridia's negende levensjaar, toen ze al drie weken aan huis was gekluisterd, zette Ravenna plotseling het fornuis uit, deed haar schort af en verkondigde dat ze haar zou meenemen naar de markt. Meridia was benieuwd wat een markt was en trok snel haar schoenen aan. De kinderjuf deed een poging haar met de gebruikelijke kledingstukken in te pakken maar Ravenna kwam daartegen in protest: 'Ben je niet goed wijs, mens? Het is buiten warm genoeg om een koe te brandmerken!' Ze lieten de kinderjuf gechoqueerd achter en gingen op pad: Ravenna in haar zwarte jurk en Meridia die grijsde, maar ook het gevoel had dat ze de kinderjuf verraadde. Dat laatste was ze echter al snel vergeten toen Ravenna haar hand pakte en ze samen de straat overstaken. Tot haar verbazing lachte niemand haar uit. Omstanders complimenteerden Ravenna zelfs met haar knappe dochter.

'Dat kan en wil ik niet betwisten,' zei Ravenna plechtig. 'Iedere vrouw zou van geluk spreken als ze zo'n schatje had.'

Meridia bloosde over haar hele gezicht. Haar moeder had haar nog nooit geprezen.

Die dag nam Ravenna haar mee naar een heet en druk plein. Meridia kreeg ogen als schoteltjes bij de aanblik van de dringende en bakkeleiene mensen, van de kramen vol fruit en groentes, van de zakken rijst en meel en kruiden die verkocht werden in ovale kommen. Er waren levende en dode kippen, vissen op bedjes van ijs, krabben in kratten van bamboe en vlees dat aan ijzeren haken hing. Bij één vrouw groeiden er kruiden op haar lichaam – tijm op haar armen en rozemarijn op haar borst – die klanten zo van haar lijf mochten plukken. Een getatoeëerde man slikte radijsjes in hun geheel door en spuugde ze gesneden, gekruid en gepekeld weer uit. Er hingen vele geuren in de lucht, zowel aangename als smerige, en de grond was nat en vies. Het zou Meridia te veel zijn geworden als Ravenna's hand er niet was geweest, die ze tijdens hun rondgang nog steviger vasthield. De kinderjuf zou haar nooit naar deze plek hebben meegenomen.

Ergens in het pad met de slaggers raakte Meridia haar moeder kwijt. Een mensenmassa stroomde achter haar langs. Ze werd geduwd, gepord, getrapt en tegen haar wil meegevoerd over het plein. Ravenna was nergens te zien. Nu had niemand nog oog voor Meridia en werd ze alleen maar boos aangekeken als ze in de weg liep. Ze was doodsbang

voor de hakmessen van de slagers, de meedogenloze slagen op het bot en de lappen vlees die haastig op ruw papier werden gekwakt. Op de grond vormde het bloed zich tot een van vliegen vergeven stroom. Hoe harder Meridia schreeuwde, hoe meer ze overstemd werd door het gebrul van de menigte.

Misschien had ze urenlang gehuild. Ze was in elk geval hees toen een hand haar wang aanraakte.

‘Waarom huil je, kleine meid?’

Meridia keek op en zag een vrouw met mooie kleren en een zee-groene hoed. Ze probeerde haar tranen in te slikken en deed haar best het uit te leggen, maar de vrouw onderbrak haar.

‘Maak je geen zorgen. Je moeder speelt alleen maar verstoppertje. Kom mee, dan hebben we haar zo gevonden.’

In Meridia’s hoofd weerklonken de waarschuwingen van de kinderjuf over de vreselijke dingen die kinderen overkwamen als ze met vreemden meegingen. Maar omdat ze niet wist wat ze anders moest doen, pakte ze de hand van de vrouw en liep met haar mee.

Ze liepen het plein twee keer over zonder Ravenna te vinden. Bij de derde poging, net toen het laatste sprankje hoop uit Meridia’s hart vervloog, rook ze opeens overduidelijk de geur van citroenverbena. Ze bleef stokstijf staan, liet bliksemsnel de hand van de vrouw los en stortte zich in de mensenmassa. Ze had Ravenna’s onberispelijke knotje in het oog gekregen. De opluchting was zo groot en allesomvattend dat ze het gevoel had dat haar hart uit haar borst sprong.

Ravenna stond met allerlei boodschappen in de handen voor een bloemenstalletje. Ze draaide zich abrupt om toen ze merkte dat er drif-tig aan haar jurk werd getrokken.

‘Wat is er, kind?’

Ravenna oogde kalm en onaangedaan. Meridia kon geen woord uitbrengen, aangezien ze opnieuw een brok in haar keel kreeg.

‘Wat is er? Waarom huil je?’

‘Hoe bedoelt u?’ vroeg de vrouw met de zee-groene hoed afkeurend. ‘Ze heeft u overal gezocht!’

Ravenna keek haar bevreemd aan. ‘Maar waarom in hemelsnaam? Ik ben al die tijd hier geweest.’

Meridia kon zich niet langer beheersen en barstte in tranen uit.

Ravenna bukte en veegde haar tranen weg met haar mouw.

‘Til je kin op, kind. Houd je rug recht. Waarom laat je aan de hele wereld zien dat je huilt?’

Meridia ging alleen maar harder huilen. De vrouw met de zeegroene hoed schudde het hoofd en snoof. Voordat ze wegliep, keek ze Ravenna doordringend aan. Die blik, die door de moeder niet werd opgemerkt, sneed de dochter door het hart.

Hoewel Ravenna de hele weg naar huis haar hand vasthield, was Meridia er niet blij mee. De blik van de onbekende vrouw stond nog op haar netvlies gebrand en naast schaamte en verdriet maakte hij ook een vermetel, duister gevoel in haar wakker. Meer dan eens wenste ze dat ze een hakmes had gehad om mee te smijten, niet naar de vrouw met de zeegroene hoed, maar naar Ravenna’s drang te vergeten die haar gevangen hield in een andere wereld. Ze wilde ermee slaan tot haar arm er moe van was, gillen tot ze geen stem meer had om zo de kwade geest te verjagen die deze muur tussen hen had opgetrokken.

HOOFDSTUK 2

Toen Meridia elf jaar was en op een lenteochtend in de vestibule haar schoolboeken bij elkaar zocht, keek ze in de spiegel en zag ze het gezicht van een geest.

Het was een oud, getekend vrouwengezicht. De huid was gerimpeld, de kin stak naar voren en de ogen hadden een doffe, vaalgele kleur. Doordat Meridia eraan gewend was vreemde dingen in de spiegel te zien, schrok ze pas toen de geest haar toelachte als een oude vriendin. Ze deinsde gillend achteruit toen de gele ogen begonnen te draaien.

‘Wat is er? Zit er een geest in?’

De kinderjuf, die zich iets verderop in haar jas probeerde te hijsen, kwam meteen naast haar staan.

Bevend wees Meridia naar de spiegel. De kinderjuf kwam dichterbij, stroopte haar mouwen op en greep de spiegellijst stevig vast. Ze zag alleen haar eigen spiegelbeeld.

‘Wat zag je dan?’ vroeg ze plagend terwijl haar forse boezem schudde van het lachen. ‘Een roze dolfijn of een paard met drie hoofden? Hoe vaak moet ik je nog zeggen dat als je positief denkt je alleen maar positieve dingen ziet.’

De kinderjuf bracht haar zilverkleurige haar voor de spiegel in model en kneep in haar dikke wangen om wat kleur te krijgen. Meridia beefde nog steeds en wilde haar vragen of er in andere huizen ook zulke spiegels hingen, spiegels vol zinsbegoochelingen en verrassingen die zelfs de simpelste waarheid niet weergaven.

De kinderjuf deed de voordeur open en stapte de mist in. Meridia volgde haar met haar boeken. Er brandde nog een vraag op haar lippen. Waarom hing de mist altijd voor hun deur om als een jaloerse geest de postbode en de krantenjongen te kwellen?

Na talloze smeekbedes van Meridia en de verstrooide tussenkomst

van Ravenna mocht ze van de kinderjuf eindelijk in dezelfde kleding naar school als andere leerlingen. In plaats van kriebelige kniekousen en wollen ondergoed droeg Meridia nu dunne katoenen hemden, een groene plooirok, een mooie strik in het haar en schoenen die haar kuit niet afknelden. Maar voor deze kleine overwinning moest ze wel een prijs betalen. Zo zag de kinderjuf nu nog strenger toe op de wandeling van en naar school. Ze namen altijd dezelfde route, omwegen waren niet toegestaan en het was Meridia verboden in haar eentje te lopen. De kinderjuf was niet iemand die haar trots verbloemde en zo kwam iedere moeder op het schoolplein te weten dat Meridia de beste leerlinge van de klas was. Op een keer las ze een opstel van Meridia zelfs hardop voor waarbij haar grote lichaam volstroomde met moederlijke gevoelens en Meridia knalrood werd. De andere leerlingen hield ze nauwlettend in de gaten omdat ze ervan overtuigd was dat ze luizen in hun haar en bacteriën onder hun nagels hadden. En wat Meridia's leraren betrof: deze heren gaf ze er met getuite lippen en opgetrokken wenkbrauwen van langs, vol scepsis over hun vaardigheden en kwalificaties.

‘Kon je vader maar thuis je opleiding op zich nemen,’ mopperde de kinderjuf vaak tegen Meridia, die al huiverde bij het idee dat ze met Gabriel in de studeerkamer opgesloten zou zitten. ‘Op school worden kinderen aan weerzinwekkende invloeden blootgesteld.’

Die ochtend praatte de kinderjuf tijdens hun wandeling nog meer dan anders. Ze kletste over het begin van de lente, prees Meridia met haar pasbehaalde cijfers en zei haar dat ze bofte dat ze zo buitengewoon goed kon rekenen. ‘Ik krijg buikpijn als ik zie hoe jij zonder blikken of blozen een hele rij getallen optelt. Dat heb je vast van je vader. Ik ben blij dat ik alle sommen die ik moet maken op de vingers van mijn handen kan doen.’ Meridia, die er bleek en nerveus uitzag, antwoordde niet. Ze had zelfs nog geen woord gezegd sinds ze het huis hadden verlaten. Toen ze vlak bij de school waren, kreeg de kinderjuf dat ook in de gaten.

‘Wat ben je stil vanochtend. Moet je nog steeds aan die spiegel denken?’

Meridia beet op haar onderlip, maar de kinderjuf was zo lang stil dat ze wel iets moest zeggen.

‘Ik heb vannacht weer die droom gehad,’ zei ze weifelend. ‘De lichtflits midden in de nacht.’

De kinderjuf vertraagde haar pas en keek haar aan. ‘Heb je het aan je moeder verteld?’

Meridia knikte. ‘Vanochtend, toen u boven was.’

‘En wat zei ze?’

‘Wat ze altijd zegt: “Laat dat maar een droom blijven.”’

De kinderjuf fronste het voorhoofd, hield halt en schudde toen afkeurend het hoofd. ‘Dat zegt je moeder wel erg vaak.’

Meridia trok een grimas: ‘Wat bedoelt ze daarmee?’

De kinderjuf liep weer door. ‘Hoe vaak heb je deze droom gehad?’

Meridia dacht goed na. ‘De afgelopen week twee keer. Zo gaat het al jaren. Soms heb ik hem een tijdlang elke nacht en dan weer maandenlang helemaal niet.’

‘En wat zie je?’

‘De lichtflits. Er valt iets en iemand schreeuwt. Mama pakt me snel op en iets warmes en nats druppelt over mijn gezicht. Tranen, denk ik. Maar het zou ook bloed kunnen zijn.’

De kinderjuf zweeg. Meridia ging opeens gedecideerd voor haar staan. ‘Het was geen droom,’ hield ze vol. Ik was klein, maar ik was in die kamer toen dit gebeurde en heb alles gezien. Wat was het, juf? Wat heb ik gezien? En waarom krijg ik deze droom om de paar maanden steeds opnieuw?’

De kinderjuf slikte, opende haar mond en sloot hem weer. Ze probeerde Meridia in de ogen te kijken maar schudde uiteindelijk opnieuw het hoofd.

‘Het is niet aan mij om deze vragen te beantwoorden,’ zei ze. ‘Als je moeder beweert dat het een droom was, dan moet je dat van haar aannemen. Ze heeft het beste met je voor.’

Dit antwoord stelde Meridia net zo teleur als dat van Ravenna. Maar voordat ze kon protesteren, was de kinderjuf al verder gelopen. Bij de schoolpoort streek de beste vrouw Meridia’s lange donkere haar met beide handen glad en omhelsde haar steviger dan normaal.

‘Vooruit, je mag niet te laat komen. Ik kom je om drie uur weer halen.’

Meridia knikte met tegenzin en voegde zich bij de stoet leerlingen.

De kinderjuf zuchtte, wachtte totdat haar pupil het gebouw was binnengegaan en keerde terug naar huis.

In de gang viel vanuit het niets een klamme hand op Meridia's nek. In paniek draaide ze zich om. Haar boeken vlogen in het rond maar er was niemand te zien. Op dat moment wist ze waar ze de geest in de spiegel van kende. De vaalgele ogen hadden haar al eerder groot en stralend aangestaard: in de droom.

Een van de ongeschreven regels van het huis behelsde dat Gabriel een goed ontbijt moest hebben voordat hij aan het werk ging. De lunch nuttigde hij in zijn studeerkamer en het diner buitenshuis, maar elke ochtend nam hij plaats aan de eettafel en liet hij Ravenna het ontbijt opdienen. Bij deze gelegenheid zeiden man en vrouw geen woord tegen elkaar en was het niemand, ook Meridia niet, toegestaan binnen te komen. Na het ontbijt liep Gabriel met zijn koffie en de krant naar de vestibule waar hij een halfuur ging zitten roken. Voor Meridia was dit halfuurtje het vreselijkste moment van de dag. Ravenna, die zelden iets eiste, stond erop dat ze haar vader gedag zei voor ze naar school ging.

Op de beste dagen negeerde Gabriel haar. Op goede dagen keek hij haar door een wolk sigarenrook koeltjes aan. Op slechte dagen zei hij iets tegen haar. Gabriel verhief zelden zijn stem maar wist haar met zijn woorden altijd te kwetsen. Het kon een eenvoudig bevel zijn om iets te halen, een raam te openen of een boodschap aan Ravenna door te geven, maar het had altijd hetzelfde effect: de rest van de dag was Meridia uit haar doen en snel afgeleid. Dan had ze het gevoel dat ze op de proef was gesteld en had gefaald. Als ze beter had gepresteerd, hem meer had behaagd, slimmer en mooier was geweest, had hij haar misschien niet met zoveel minachting aangekeken. Dat ze hem niet ging haten, kwam doordat ze meende dat ze zijn liefde niet waard was. Als 's nachts de tranen kwamen, plengde ze die stilletjes en gesmoord. Vaak benam Gabriels haat haar de adem.

Door de jaren heen lukte het haar steeds beter in zijn bijzijn een onverstoorbare indruk te wekken. Haar hart mocht dan rommelen als de donder, haar lippen trilden niet meer als hij tegen haar uitvoer. Ze wist zich steeds beter tegen hem te wapenen door meer en meer Ravenna's adviezen in praktijk te brengen. Laat je schouders niet hangen.

Bloos niet. Peins er niet over in huilen uit te barsten. Ergens besefte Meridia wel dat Gabriels vijandigheid door haar kalmte alleen maar zou toenemen, maar het was haar eer te na zich een andere houding aan te meten. Met de jaren wist ze zijn kwelling moedig te doorstaan. 's Nachts vergoot ze weliswaar nog altijd tranen maar het werden er steeds minder. Op een dag gebeurde er echter iets onherstelbaars. Met een ferme haal sneed Gabriel de draad door die hen verbond.

Het was een warme zondagochtend in juni. Ondanks de brandende zon was het binnenshuis kouder dan normaal. Meridia maakte rillend en bevreesd haar opwachting in de vestibule. Ze had 's nachts weer die droom gehad. Deze keer was de geest met de gele ogen in de spiegel in haar slaapkamer verschenen. Opnieuw had ze de kinderjuf aan de tand gevoeld maar ook deze keer had die geweigerd te antwoorden. Een teleurgestelde Meridia was al halverwege de vestibule toen ze besefte dat haar vader niet alleen was.

'Kom eens hier,' beval Gabriel, 'zodat deze heren je beter kunnen bekijken.'

Er zaten twee mannen bij hem. Ze dronken koffie en rookten. De een was kaal met een snor en de ander had een bril die steeds van zijn neus gleeed. Zoals de kinderjuf haar had geleerd, groette Meridia hen beleefd. Ze vervolgden hun gesprek en bleven haar ondertussen strak aankijken. Na een tijdje zei Gabriel: 'Draai eens naar rechts en doe je ogen wijd open.'

Meridia deed wat haar was gezegd.

'Ze is best mooi,' zei de man met de snor. 'Met die neus kan ze een eind komen.'

'Maar de ogen laten te wensen over,' zei de ander. 'Ze zijn te groot en staan te ver uit elkaar. En als u niets aan haar houding doet, zal men denken dat ze de tering heeft.'

Gabriel glimlachte. 'Ga door. Wat vindt u verder van haar?'

De twee geleerden zetten hun commentaren voort. Meridia moest haar armen optillen, haar ellebogen buigen, haar rok optillen, haar billen naar achteren steken en met één arm in haar zij gaan staan.

Recht je schouders, drukte ze zichzelf op het hart maar ze voelde zich als een preparaat in een van Gabriels potten. Zet je voeten zo neer dat je knieën niet doorbuigen.

De mannen doofden hun sigaren. Meridia bleef zo roerloos staan als ze kon en wachtte op toestemming om te vertrekken. Maar Gabriel, die misschien aanvoelde dat ze graag weg wilde, dacht daar anders over.

‘Jullie zijn veel te goedmoedig, heren.’ Hij sloeg zijn armen over elkaar en leunde achterover in zijn stoel. ‘Ik heb een domme, lelijke dochter. Iedereen met een beetje verstand kan zien dat ze over charme noch talent beschikt.’

‘Och, kom nou!’ zei de besnorde heer. ‘Waarom doet u zo wreed tegen haar?’

Gabriel kreeg een ernstige uitdrukking op zijn gezicht. ‘Kent u mij als iemand die onwaarheid zegt? Dit meisje bezit gratie noch schoonheid. Ze is onhandig, onaantrekkelijk en dom. Haar verstand, als je dat al zo kunt noemen, stelt niets voor en ze is snel afgeleid. Ik heb geen enkele verwachting van haar. Ze zal door het leven stuntelen en het verlaten zonder zelfs maar het kleinste stempel erop te drukken...’

Meridia stond daar als versteend. Gabriel bleef haar bestoken maar hoe kwader hij werd, des te harder en leger voelde ze zich. Ook al was ze nog jong, ze begreep wat hij wilde: een teken van verslagenheid. Ze hoefde maar een traan te laten of hij zou ophouden. Maar het lukte haar met geen mogelijkheid datgene bij zichzelf op te roepen wat hij het liefste wilde bespotten. En dus liet ze zich niet kennen en negeerde hem. Het was onmogelijk te zeggen hoe lang ze hem nog genegeerd zou hebben als hij Ravenna niet door het slijk was gaan halen.

‘Maar wat had ik dan gedacht?’ Zelfs nu bezat zijn stem een vlijmscherpe precisie. ‘Háár bloed zit in het kind; haar krankzinnigheid ook. Het zijn allebei wispelturige, ongerijmde wezens. Ze willen graag aangehaald en bewonderd worden en vervolgens laten ze je zomaar in de kou en het duister staan. Als je ze dan eindelijk uit je hart hebt gebannen, verwijten ze jou de hel en de puinhoop waarvan ze zelf de oorzaak zijn!’

De klap kwam hard aan. Opeens voelde Meridia een kramp in haar buik alsof haar darmen zich tussen haar benen door naar buiten wilden persen. Ze keek omlaag en zag bloed op haar jurk. De twee geleerden waren met stomheid geslagen en Gabriel sprong overeind.

‘Jij monster!’

Hij rukte zo hard aan haar arm dat hij hem eraf leek te willen trek-

ken en duwde haar in de richting van de gang. Net voordat ze tegen een muur aanvloog, hervond Meridia zich. Achter haar werd de deur dichtgeslagen. Opnieuw schoot een kramp door haar buik.

Ze vloog naar de trap en hoopte dat die deze keer niet zijn gebruikelijke streken met haar zou uithalen. Maar ze had haar hand nog niet op de leuning gelegd of het verraderlijke ding verlengde zich eindeloos. Hijgend en rillend rende ze door, maar het leek alsof ze nooit boven zou komen. Haar voetstappen werden gevolgd door een spoor van bloed, verwaaide bloemblaadjes op glad, glanzend marmer. Vanachter de deur naar de vestibule donderde Gabriels stem. Hij verexcuseerde zich tegenover de geleerden voor het onbeschaafde gedrag van zijn dochter. Meridia drukte haar handen op haar oren en rende maar door.

Toen ze eindelijk bij haar kamer was, liet de kinderjuf de deken die ze net aan het opvouwen was met een kreet vol afschuw vallen.

‘Lieverd, waarom zit er bloed op je jurk?’

Het beste mens rende op Meridia af maar nadere inspectie leerde haar dat er geen reden was voor paniek.

‘Dom meisje toch.’ De kinderjuf glimlachte goedig. ‘Of misschien moet ik je nu een jonge vrouw noemen. Waarom heb je me zo bang gemaakt? Ik heb toch gezegd dat dit zou gebeuren. Vooruit, trek andere kleren aan voordat je moeder je ziet.’

Meridia rukte zich los en keek haar boos aan.

‘Waarom doet hij me dit aan?’

‘Waar heb je het over?’

‘Papa! Waarom vindt hij het zo leuk om me te kwellen?’

De kinderjuf schrok. ‘Wat... Wat heeft hij gedaan?’

Meridia vertelde het haar. De kinderjuf kneep haar lippen samen zodat alle kleur eruit wegtrok.

‘Waarom haat hij me, juf? Waarom zegt hij zulke gemene dingen over mama? Ik wil weten waarom ze nooit met elkaar praten.’

De kinderjuf keerde zich om naar het raam. Meridia sloop op haar af en rukte net zo hard aan haar arm als Gabriel bij haar had gedaan.

‘Kijk dan naar me!’ Ze trok haar met bloed besmeurde jurk strak. ‘Wat moet ik allemaal nog verduren voordat u het me vertelt?’

De ogen van de kinderjuf werden vochtig maar ze hield haar mond stijf dicht. Meridia beefde als een rietje en schreeuwde: ‘Ik ga hem ha-

ten als u het me niet vertelt. Ik zal hem haten met heel mijn hart!

De heftige, smekende ondertoon van haar stem had meer effect dan tranen zouden hebben gehad. De kinderjuf deinsde achteruit, geschrokken van de verbetering en woede van dat kleine, bleke meisje. De lucht was vervuld van zaken die Meridia nog niet kon benoemen, duistere en afschuwelijke zaken, donker als wolken op een onheilspellende dag. Het was de angst dat de bui zou losbarsten en Meridia zou doorweken die de kinderjuf uiteindelijk deed spreken.

‘Goed, ik zal het je vertellen. Maar eerst moeten we die jurk uittrekken.’

Toen de kinderjuf tien minuten later tegenover Meridia op het bed zat, begon ze haar verhaal.

‘Je moet weten dat je ouders niet altijd zo zijn geweest. Voordat de mist kwam, was er een tijd waarin het huis elke avond tot leven kwam bij de klanken van muziek. Overal stonden bloemen en kandelaars. Er werden drankjes opgediend in grote glazen en in de tuin hingen slingers met lantaarns. Mannen in smoking en vrouwen in zijden jurken stroomden naar de eetkamer en vulden die met gelach.

In die tijd was ik nog dienstmeid. Niemand gaf mooiere feesten dan jouw ouders, met het beste eten, de beste wijn en de gevatste conversaties. Aan het ene hoofd van de tafel zat je slimme en knappe vader en je moeder zetelde met haar gratie en schoonheid aan het andere eind. Zelfs een vreemde kon zien hoeveel ze van elkaar hielden. Naar verluidt ging er elke keer dat hun blikken elkaar kruisten een elektrische schok door de kamer.

Toen ze twee jaar getrouwd waren, werd jij geboren. Je vader gaf een feestmaal dat drie dagen duurde. Hij bedolf je moeder onder de sieraden, was apetrots op je komst en liet de hele stad weten dat hij de gelukkigste man op aarde was. “Mijn dochter, die de dood heeft getrotseerd, is het liefste schepsel ter wereld,” zei hij. Het duurde niet lang voordat een handjevol mensen daaraan aanstoot begon te nemen.

“Wat een arrogantie!” zeiden ze verbolgen achter zijn rug. “Zijn kind heeft het ternauwernood overleefd en toch kan hij het niet nalaten overal rond te bazuinen hoe fortuinlijk hij is!” Je vader deed dit af als loze kletspraat maar hoe meer hij het negeerde des te sterker werden de

geruchten. Algauw werd overal in de stad gefluisterd: “Ga er maar eens goed voor zitten en wacht af. De goden zullen Gabriel ten val brengen.” Och, die ondankbare lui! Ze waren zijn etentjes maar al te snel vergeten! Ik geloof niet in vervloekingen maar tot op de dag van vandaag vraag ik me af of hun verwensingen hebben bijgedragen aan wat er is gebeurd. Tegen de tijd dat je vader er acht op ging slaan, was het te laat. De koude wind had het huis toen al op zijn kop gezet.

Het begon op een nacht toen iedereen in diepe rust was. Door een zacht briesje klapperde het raam van de slaapkamer zo luid dat je moeder wakker werd maar je vader niet. Je moeder dacht dat het raam niet goed dichtzat en stond op om het te sluiten. Op het moment dat ze het raam echter aanraakte, stak er eensklaps een sterke windvlaag op die haar terug op het bed smeed. De wind huilde als een roofdier, sloeg de boeken op het bureau open, deed de gordijnen wapperen en jouw wieg door de kamer glijden. Je moeder worstelde om de wind weer door het raam naar buiten te duwen, maar hij was te snel en te sterk voor haar. Ze stond op het punt je vader te wekken toen het tumult opeens ophield. Hoofdschuddend keerde je moeder terug naar bed. Je vader en jij waren er gewoon doorheen geslapen.

Inmiddels was ik belast met de zorg voor jou en ik merkte de veranderingen dan ook als eerste. De temperatuurverschillen, om te beginnen in de slaapkamer van je ouders, waartegen dekens en vuur niet baatten. De schemer die zelfs midden op de dag in het huis hing. Elke ochtend gingen de dienstmeiden mopperend en rillend aan het werk. Baden was een kwelling. Kokend water was binnen een paar seconden weer koud. Toen ik zag dat er zich ijs op je lippen had gevormd, kon ik niet langer zwijgen.

Tot mijn verbazing zei je moeder dat ze sommige dingen ook had opgemerkt. Ze was toen een heel andere vrouw, lief en open. Ze vertelde over het voorval met de wind en bekende dat het haar zorgen baarde. “Een gril van het weer, mevrouw,” zei ik om haar gerust te stellen. “Er is vast een logische verklaring voor al deze eigenaardigheden.” Ze geloofde me niet. Terwijl ik me omdraaide om weg te gaan, zei ze iets waar de schrik me van om het hart sloeg. “Beloof je me dat je, wat er ook gebeurt, voor mijn kind zult zorgen? Zelfs als ik een vreemde voor mezelf ben geworden, denk dan aan mij zoals ik nu ben.” Verbijs-

terd staaide ik haar aan alsof ze me zojuist een klap had verkocht. Een deel van me wilde in tranen uitbarsten hoewel ik niet wist waarom.

Enkele dagen later klaagde je vader dat hij het zo koud had in bed. De hele nacht wreef een blok ijs tegen hem aan waardoor hij 's ochtends zo stijf als een plank was en nauwelijks kon opstaan. De volgende nacht bleef je moeder het haardvuur tot de ochtendstond opstoken maar je vader ging er alleen maar erger van rillen. Op maandagochtend werd er een bouwkundige bij geroepen. Nadat die een week lang de vloeren had afgezocht en op muren had geklopt, stuurde hij een torenhoge rekening en verklaarde hij dat de constructie van het huis nog net zo degelijk was als toen het was gebouwd.

De kou leek op je vader het meeste vat te hebben. In tegenstelling tot hem kon de rest van ons – ook jij – toe met wat extra dekens. Hij probeerde in verschillende kamers en op verschillende tijdstippen van de dag te slapen maar de kou volgde hem overal. Als hem al slaap werd gegund, was die kort en rusteloos. Hij werd buitengewoon lichtgehaakt, had overal kritiek op en al snel nodigde hij geen gasten meer uit.

Je moeder reageerde anders op de kou. Ze werd geagiteerd en schuw, verloor haar eetlust en klaagde vaak over hoofdpijn. Ze hield je angstvallig in de gaten en verliet zelden je kamer. Ze huilde vaak om niets, werd besluiteloos en begon zichzelf uit frustratie te verwonden. Ik maakte me zorgen en haalde je vader over er een arts bij te halen.

Volgens de arts leed ze aan een eeuwenoude vrouwenziekte, “onaan- genaam maar zeker niet zeldzaam”. Als remedie schreef hij licht voedsel en veel aandacht voor. “Kletskoek!” schreeuwde je vader nog voor de arts het huis had verlaten. Koud en vermoeid stormde hij zijn studeer- kamer in en negeerde mijn verzoek er een andere dokter bij te halen.

Binnen enkele dagen was het huis getuige van een aantal ongekende gebeurtenissen. Een bord vloog razendsnel door de lucht en viel op het hoofd van je vader in stukken. Deuren sloegen dicht. Tafels stampten op de vloer. Twistzieke woorden uit heetgebakerde monden bezoedel- den de lucht. Inmiddels viel de aanwezigheid van de schemer, die als een doodskleed over de kamers hing, niet meer te ontkennen. Je moe- der verloor haar zachte stem en je vader zijn zelfbeheersing. Ze botsten tegen elkaar op en duwden elkaar van zich af, twee gespalkte en ge- hechte schepsels. Geleidelijk aan zeiden ze steeds minder tegen elkaar.

Als hun blikken elkaar kruisten, verscheen er een dikke laag rijp in de kamer. Omdat je vader thuis geen warmte kon vinden, ging hij in zijn eentje naar alle gelegenheden waarvoor hij werd uitgenodigd en bleef hij steeds langer weg.

Op een dag, drie maanden nadat je moeder met de wind had gevochten, voelde ik aan dat er nog meer onheil op komst was. Je vader keerde pas tegen het ochtendgloren naar huis terug. Die ochtend verscheen er bij de voordeur een mist die er voorgoed zou blijven hangen. Je moeder, die haar lange haar al sinds haar jeugd los droeg, bond het diezelfde ochtend ineen tot dat onberispelijke knotje. Ze heeft het nooit meer losgemaakt.

Nadat de mist was verschenen, kwam je vader 's nachts niet meer thuis. Met het dalen van de temperatuur verliepen de ruzies in een steeds verhittere sfeer. Je moeder huilde dag en nacht. Nog meer bordes gingen aan gruzelementen. Nog meer deuren sloegen dicht. De trap werd naar goeddunken langer en dan weer korter en de spiegels begonnen voor het eerst hun streken uit te halen. Een hele rits doods-bange dienstmeiden maakte zijn opwachting en vertrok weer en bracht de stad op de hoogte van de rampspoed. Op een dag droogde je moeder haar tranen en gaf ze de kok opdracht een diner te bereiden. Die avond om acht uur kwam ze op rode schoenen met hoge hakken en in een laag uitgesneden japon naar beneden voor een diner met *canard au sang* en probeerde ze je vader over te halen die nacht thuis te blijven. Overrompeld door haar neergeslagen blik stemde je vader toe. Ze aten in stilte en keken elkaar steels aan.

Och, je moeder was een slimme dame! Ze had me er helemaal van overtuigd dat dit diner het eind van onze beproevingen zou betekenen. Net als vroeger was ze de beheerste, bekoorlijke vrouw des huizes die nooit hardvochtige of vermetele gedachten koesterde. Toen ik naar die twee zat te kijken zoals ze er op dat moment bij zaten, twijfelde ik er niet aan dat ze een manier hadden gevonden om de wind te verslaan. Ik weet nog dat ik tegen de kok zei dat de vervloekingen van de mensen in de stad mooi niet zouden uitkomen. “We zullen ze eens laten zien uit welk hout we zijn gesneden,” snoefde ik nog voor het dessert was opgediend. “Dit huis zal weer warmte kennen en die rotzakken zullen weer vechten om een plek aan tafel.”

Na het diner schonk je moeder je vader een veelbetekenende blik en bracht jou naar bed. Je vader kwam achter jullie aan. Met allerlei smoesjes paraat ging ik in de gang zitten. Omdat ik jou achter de deur hoorde lachen raakte ik er alleen maar nog meer van overtuigd dat een verzoening aanstaande was. Om tien uur verliet ik mijn post en ging ik naar bed. Voor het eerst in maanden viel ik als een blok in slaap en had ik geen deken nodig.

Enkele uren later werd ik gewekt door een schreeuw. Bezorgd om jou sprong ik overeind en rende mijn kamer uit. In huis was het donker en koud. Ik rende zo snel mogelijk de trap op en spurtte naar de deur van je moeders slaapkamer. Heel even aarzelde ik maar toen je begon te huilen alsof je pijn had, stormde ik zonder aan te kloppen naar binnen. Het raam stond open en in de kamer stond een stevige bries. Het vertrek werd alleen door de maan verlicht en in het donker ontwaarde ik een gebroken lamp en een omgevallen stoel. Ik weet nog dat ik op dat moment dacht dat het nooit meer warm zou worden in huis. Die verdomde idioten hadden toch gewonnen...'

Meridia, die op de rand van het bed zat en grote ogen opzette, drong aan: 'Wat gebeurde er daarna?'

De kinderjuf koos haar woorden zorgvuldig. 'Die nacht hebben je ouders hun laatste ruzie gehad. Sindsdien hebben ze nooit meer een woord gewisseld. Je moeder gaf jou deze kamer en je vader heeft geen nacht meer in dit huis doorgebracht.'

'Maar de lichtflits... Wat heb ik dan gezien?'

De kinderjuf sloeg haar ogen neer en slikte: 'Het was de maan, lieverd. Door het raam scheen het zilveren licht recht in je wieg.'

Meridia schudde heftig haar hoofd. 'Het was niet de maan. U zei dat het een donkere nacht was waarin de maan te weinig licht gaf om goed te kunnen zien. U verbergt iets voor me. Wat is het, juf? Zeg me wat u zag!'

De kinderjuf slaakte een diepe zucht. 'Je was nog zo klein, nog geen jaar oud. Hoe weet je zo zeker dat het een flits of wat dan ook was?'

'Ik weet het zeker,' zei Meridia resoluut. 'U hebt me al zoveel verteld. Nu mag u niet ophouden.'

Langzaam pakte de kinderjuf Meridia's hand. Ze keek verdrietig en

bedrukt en haar greep was tegelijkertijd stevig en onvast. Opnieuw was de lucht vervuld met die vreselijke smeekbede, die doordringende, woeste schreeuw waarvan Meridia's bevende lichaam de onwaarschijnlijke bron was geweest.

'God vergeef me,' mompelde ze. 'Beloof me dat je dit je moeder niet zult aanrekenen. Ze was overstuur en amper bij zinnen. Als ze zichzelf was geweest, had ze dit nooit gedaan. Ze heeft me plechtig laten beloven dat ik je dit nooit zou vertellen, maar er is iets wat je moet weten...'

Plotseling verstijfde de kinderjuf van schrik. Ze liet Meridia's hand los en sprong van het bed alsof ze zich aan iets had gebrand.

'Wat is er? Wat is er aan de hand?'

De kinderjuf werd lijkbleek. Door de spanning klopte een ader op haar voorhoofd. Hoofdschuddend liep ze naar de deur en mompelde dat ze was vergeten een of ander klusje te doen. Nog voordat Meridia overeind was gekomen om haar te volgen, fluisterde de kinderjuf: 'Blijf waar je bent. Ik vertel het je een andere keer.' Een ogenblik later opende ze de deur en verdween.

'U gaat het me toch wel echt vertellen?' riep Meridia haar na.

De deur viel dicht met een doffe klap. Meridia ging op bed liggen en speurde het plafond af naar aanwijzingen. Vrijwel onmiddellijk schoot ze weer overeind en stak haar kin in de richting van de deur. Ze snoof een paar keer en wist toen waarom de kinderjuf zo overhaast was vertrokken. Het was flauw maar onmiskenbaar. De geur van citroenverbena drong van buiten tot de kamer door.

Bij het middageten verscheen de kinderjuf niet aan tafel. Meridia zat tegenover Ravenna en deed alsof ze haar afwezigheid niet opmerkte. Ravenna was in haar gewone doen. Met haar schort voor at ze haar lunch, voerde ze ernstige gesprekken met onzichtbare personen en keek Meridia verschrikt aan toen ze haar opmerkte. Voordat ze haar bord leeg had, keerde ze overhaast terug naar haar potten en pannen. Ze zei niets over de kinderjuf, het eerdere voorval met Gabriel of het bloed op de trap waarover de dienstmeiden die het hadden weggepoetst haar ongetwijfeld hadden verteld.

Zodra Ravenna zich in de keuken had teruggetrokken, ging Meridia

op zoek naar de kinderjuf. Ze sloop stilletjes langs de keuken naar de smalle gang die erachter lag. Hier bevonden zich de voorraadkasten, de kamer die gedeeld werd door de twee dienstmeiden, een linnenkast en een toiletruimte. Aan het eind van de gang, tegenover een deur die op de tuin uitkwam, was de kamer van de kinderjuf. Meridia opende de deur en ging naar binnen.

De kamer was leeg en het bed afgehaald. Van de kaptafel waren alle persoonlijke spullen verdwenen. Als een razende doorzocht Meridia de lades maar er lag geen enkel kledingstuk meer in. Toen ze begreep wat er aan de hand was, vloog ze de kamer uit. In de gang stuitte ze op een van de dienstmeiden.

‘Waar is juf?’ vroeg ze buiten adem. ‘Heb je haar ergens gezien?’

‘Niet sinds het ontbijt, juffrouw,’ zei de meid. ‘Waarschijnlijk is ze op uw kamer.’

Meridia haastte zich naar de keuken. Ravenna sneed een vis. Haar onberispelijke knotje wees in de richting van de deur. Zonder zich om te draaien of te stoppen met snijden, begroette ze haar dochter: ‘Kind, ik vergat je nog te zeggen dat juf een uur geleden slecht nieuws heeft gekregen. Haar vader is ziek. Ze is zo snel als ze kon naar het station vertrokken. Het zal waarschijnlijk wel even duren voor ze weer terug is...’

HOOFDSTUK 3

Met het vertrek van de kinderjuf begon het tijdperk van Meridia's onzichtbaarheid. Ravenna, die zich steeds verder in haar eigen wereld terugtrok, dacht hoe langer hoe minder aan haar. Omdat Meridia met haar dertien jaar inmiddels oud genoeg was om voor zichzelf te zorgen, had ze geen nieuwe kinderjuf nodig. In plaats daarvan kreeg ze van Ravenna als blijk van vertrouwen een royale wekelijkse toelage. 'Koop ervan wat je wilt,' zei ze. 'Je zult je nooit voor een cent hoeven te verantwoorden.' Ravenna bleef Meridia's maaltijden met de grootst mogelijke zorg bereiden, zag erop toe dat ze elke ochtend een lunchpakketje meekreeg naar school maar vroeg haar nooit naar haar lessen, haar vriendinnen of hoe ze haar tijd besteedde. Eens per maand liep Ravenna met een zeer strenge uitdrukking op het gezicht de kamer van haar dochter binnen, maar alleen om te kijken of er iets versteld of gereinigd moest worden. Over de kinderjuf werd met geen woord meer gerept. Toen een van de dienstmeiden opmerkte dat ze haar regenjas had laten liggen, wakte Ravenna de indruk dat ze geen idee meer had over wie het ging.

Na het voorval met de twee geleerden zat Gabriel haar minder op de huid. Hoewel Meridia tegen hun ontmoetingen bleef opzien, liet hij haar nu meestal zonder iets te zeggen passeren. Zo nu en dan was de oude haat weer terug en keek hij haar vol minachting aan. 'Ga weg,' bracht hij dan met moeite uit. 'Verdwij voor je net zo'n afschuwelijk mens als je moeder wordt.'

Meridia vroeg zich vaak af hoe de liefde tussen haar ouders had kunnen bekoelen. Als het verhaal van de kinderjuf klopte, hoe was het dan mogelijk dat twee mensen die het nu niet konden verdragen om in elkaars buurt te zijn, ooit met elkaar hadden gezoend, het bed hadden gedeeld, de liefde hadden bedreven en een kind hadden verwekt? 'Elke

keer dat hun blikken elkaar kruisten, ging er een elektrische schok door de kamer.' Had de kinderjuf gelogen? Waarom had Ravenna haar ontslagen? Duizelig van de vragen die door haar hoofd maalden, rende Meridia op een ochtend de keuken binnen en hief haar vuist om ermee op de tafel te slaan. Ze wilde het voor eens en altijd uitpraten met haar moeder. Ze eiste antwoorden op haar vragen en een verklaring. Maar voor ze haar vuist kon laten neervallen, kreeg de angst haar in de greep. Wat als de waarheid zo afschuwelijk, mismaakt en door en door verdorven was dat ze de kracht noch de moed kon opbrengen die aan te horen? Langzaam liet Meridia haar vuist weer zakken en verliet de keuken. De hele ochtend zat ze alleen en vergeten in haar kamer en bondsden de vragen door haar hoofd.

Door Ravenna's drang te vergeten en Gabriels minachting veranderde Meridia in een geest. Nu ze van de liefde van haar kinderjuf was verstoken, werd ze niet meer gehoord, gezien, opgemerkt, ondervraagd of verzorgd. Geleidelijk aan lieten haar vingers geen afdrücken meer na op de voorwerpen die ze aanraakten. Haar huid rook niet meer naar het poeder dat ze gebruikte. Als ze maar lang genoeg in een kamer zat en zich niet verroerde, werd ze één met het meubilair en duurde het uren voordat iemand haar opmerkte. Hoewel dit haar in eerste instantie verdrietig stemde, had het ook zo zijn voordelen. Ze hoefde niemand nog verantwoording af te leggen en kon doen wat haar nieuwsgierigheid haar ingaf. En zo nam Meridia zich vastberaden voor te ontdekken hoe het verhaal van de kinderjuf was afgelopen.

Ze begon met het bestuderen van de ivoorkleurige mist die de voordeur bewaakte. Ze keek ernaar vanuit haar slaapkamerraam, de woonkamer, de tuin en van een afstandje vanaf de overzijde van de straat. Bij zonsopgang en zonsondergang en in de zon en in de regen staarde ze ernaar en volgde ze zijn bewegingen als de wind draaide. Na een observatie van enkele dagen kwam Meridia tot de volgende conclusie: hoewel de ivoorkleurige mist altijd voor de voordeur bleef hangen, werd het huis op verschillende tijdstippen door nog twee niveaus bezocht. Elke avond, vlak na het eten, kolkte een gele mist over de stenen trap omhoog en drukte de neus tegen het raam van de studeerkamer. Enkele minuten later glipte Gabriel in een lange jas en met een hoge hoed op het huis uit en verdween in de nevel. Vervolgens trok de gele mist

westwaarts over Monarch Street en loste hij geleidelijk aan op totdat Gabriel uit het zicht was verdwenen. 's Ochtends verscheen er aan het eind van de straat een blauwe mist die uit tegenovergestelde richting kwam en steeds dichter werd naarmate hij het huis naderde. Bij de veranda ging hij op in de ivoorkleurige mist. Uit dat samengaan kwam Gabriel tevoorschijn in dezelfde kleding als de avond ervoor. Zo stil als de dauw hing hij zijn hoed en jas in de kast, veegde zijn pak schoon en ging aan het hoofd van de tafel zitten waarna Ravenna binnenkwam met het ontbijt.

Wat deed Gabriel 's nachts? Meridia fantaseerde over plekken – een zilverkleurige heuvel, een fluwelen rivier, een zonnige weide – waar Gabriel naartoe kon gaan om aan de kou van Monarch Street te ontsnappen. Ondanks zijn hardvochtigheid droeg ze hem geen kwaad hart toe. Integendeel, door het verhaal van de kinderjuf koesterde Meridia nu een liefdevol medeleven voor hem. Ze stelde zich Gabriel voor als een man die uit een aan gruzelementen geslagen droom wegvluchtte, als een vader en echtgenoot die uit zijn eigen huis was gezet en zijn geluk elders ging beproeven. Ze bekeek hem aandachtig hoewel hij haar niet opmerkte. Ze was weliswaar nog te jong om dat zo te benoemen, maar ze merkte dat er eenzaamheid achter zijn barse houding schuilging.

In dit tijdperk van onzichtbaarheid stelde Meridia het zich ook ten doel Ravenna te observeren. Ze had zichzelf als opdracht gegeven de duistere geheimtaal te ontrafelen waarin haar moeder haar verdriet uitte. Voor en na school verborg Meridia zich in de keuken waar ze gehurkt tussen twee kasten de woeste woordenstroom van Ravenna tot zich nam. Of Ravenna peultjes stoomde of rode pepers sneed, ze sprak altijd rap en met veel vreemde keelklanken. Meridia schreef wat ze hoorde fonetisch op en bestudeerde haar aantekeningen later in haar kamer. Met rode inkt trok ze bogen en cirkels en in haar pogingen patronen te vinden liet ze naar believen klinkers weg of verplaatste ze medeklinkers. Sommige woorden werden keer op keer herhaald en sommige zinnen werden altijd voor andere geuit, maar verder kon ze er absoluut geen wijs uit worden. Een belangrijke schakel ontbrak, een sleutel waarmee ze het geheimschrift kon ontcijferen. Na een tijdje ging Meridia niet meer naar de keuken en verborg ze haar aantekenin-

gen in een bureaula. Daar bleven ze liggen, vol onbeantwoorde vragen, een onvertaalbare taal uit een onbekend land.

Op een middag begin oktober hoorde Meridia de dienstmeiden fluisteren in de tuin. De twee waren nog maar kort in dienst. Hun voorgangsters hadden het slechts zes weken volgehouden voordat ze voor Gabriels schrikbewind op de vlucht waren geslagen. Meridia was haar huiswerk aan het maken op de door de zon verwarmde veranda toen een briesje het gefluister met zich meevoer. De meiden, die nog geen tien passen verderop de narcissen bijwerkten, hadden haar niet in de gaten.

‘Het was een beest. Ik hoorde hem de hele nacht stampen over het gazon aan de voorzijde van het huis.’

‘Bestaat er dan een beest dat kan vloeken? Nee hoor, het was een geest en het berokkent dit huis iets afschuwelijks. Vanochtend heb ik de grond bekeken. Die was nat maar er waren geen voetafdrukken te zien. Het was echt een geest. En geen vriendelijke kan ik je zeggen.’

‘We hadden moeten kijken. Maar ja, jij was doodsbang.’

‘Ik was niet degene die onder de dekens kroop!’

‘Het klopt dus. Geen dienstmeid houdt het hier langer dan een paar maanden uit. Het is ijskoud in huis, meneer is een verschrikking, mevrouw is nog net haar verstand niet verloren en dan heb je nog dat arme jonge meisje dat rondsluipt en nooit een woord zegt. En nu is er ook nog een geest. Zouden de andere meiden zijn vertrokken omdat ze hem hebben gezien?’

‘Het zou me niet verbazen. Waarom zou mevrouw anders beter betalen dan andere dames? We kunnen ons beter alleen op ons werk richten, ons geld opsparen en ontslag nemen voordat we niet meer welkom zijn.’

Meridia zat als versteend en had geen oog meer voor haar huiswerk op tafel. Ze had nog nooit iets over een vloekende, stampende geest gehoord. De afgelopen nacht had ze als een blok geslapen hoewel de ramen, die uitkeken op het gazon aan de voorzijde van het huis, open hadden gestaan. Was de geest nu voor het eerst verschenen of had hij andere dienstmeiden ook bang gemaakt? De kinderjuf had er nooit over gesproken. Bovendien had ze, toen ze enkele maanden geleden de nevels observeerde, geen geest gezien.

Meridia besloot die nacht wakker te blijven. Zich steeds in de armen knijpend loste ze aan haar bureau rekenpuzzels op en dronk ze zoveel glazen water dat ze elk halfuur naar het toilet moest. Toch moest ze kort na middernacht in slaap zijn gevallen omdat ze een droom kreeg. Het was dezelfde droom die ze al jaren had. De razendsnelle lichtflits gevolgd door een klap en een vreselijke schreeuw. En daarna Ravenna's handen die haar knepen terwijl heet vocht op haar wangen drupte. Deze keer lukte het haar in de duisternis naar het gezicht van haar moeder te turen. Tot haar ontzetting was het niet Ravenna die terugstaarde. Het was de geest die ze ruim een jaar eerder voor het eerst in de spiegel had gezien. De vaalgele ogen tolden rond en schoten uit hun kassen.

Meridia schrok meteen wakker. Een tijdje bleef ze stil liggen en durfde ze haar ogen steeds maar even open te doen, maar toen er geen spookachtige hand verscheen, kwam ze overeind en nam ze de omgeving in zich op. Een zwak, ivoorkleurig licht viel door het raam naar binnen maar verder was het donker en koud in de kamer. Meridia wreef zich in het gezicht waardoor haar handen nat werden van het zweet. Ze probeerde zich te herinneren wat ze gedaan had voor ze in slaap was gevallen en plotseling sloeg de angst haar om het hart. Ze had achter haar bureau een bijzonder moeilijke puzzel proberen op te lossen en nu lag ze in bed. Het licht had gebrand maar nu was de kamer donker. Iemand was binnengekomen, had haar naar bed gedragen, haar ingestopt en het licht uitgedaan. Was het een van de dienstmeiden geweest? Maar die waren uren geleden al naar bed gegaan. Ravenna? Maar haar moeder kwam haar kamer alleen binnen op de dagen dat ze inspectie hield. Iemand anders – iets anders – was in haar kamer geweest en had haar aangeraakt. Meridia had geen tijd hier verder bij stil te staan, want in de duisternis klonk opeens een sissend en stampend geluid. Het kwam van de stenen trap onder haar raam.

Ze was volledig verlamd van angst, maar doordat ze werd bevangen door een kracht sterker dan haarzelf lukte het haar op te staan en naar het raam te lopen. Haar bloed suisde zo luid in haar oren dat het gesnuif en gestamp er bijna door overstemd werd. Meridia schoof het oplichtende gordijn een stukje opzij. Hevig trillend gluurde ze door de kleine opening naar de grond onder haar.

De maan verschool zich achter een wolkenluier en de ivoorkleurige mist slokte het licht van de straatlantaarn op. Ondanks de duisternis hoefde Meridia slechts één blik te werpen om haar angst bewaarheid te zien. Het was inderdaad de geest in de spiegel die over de stenen trap stampte met benen die van ijzer leken. Haar gele ogen waren niet langer vaal maar glinsterden als goud. Voor het overige was haar gezicht in duisternis gehuld. Wat aanvankelijk als gesis had geklonken, bleek een zingen te zijn dat zich als een vloek tegen het huis richtte. De geest was van top tot teen in het zwart gekleed en voerde een lange, zware sleep met zich mee. Als ze al menselijk was, zou de sleep haar voetafdrukken van de vochtige aarde wissen.

Toen viel de geest aan. Als een havik in zijn vlucht viel ze uit naar de mist, met de vingers gekromd als klauwen en armen die al maaiend de lucht doorkliefd. Haar gezang ging over in een strijdkreet terwijl haar sleep bij elke slag als een slang over de grond kronkelde en sidderde. Hoe harder ze sloeg, hoe dichter de mist werd. De nevel leek massief, harder dan een muur van staal. De geest verloor terrein en droop op een onbeholpen manier af langs de stenen trap. Al snel stortte ze als een hoopje neer in het gras. De ivoorkleurige mist kolkte om haar heen alsof hij de overwinning wilde opeisen en keerde vervolgens terug naar zijn vaste stek. De geest maakte haar mantel los en vloekte binnensmonds. Meridia hield haar adem in en trok het gordijn helemaal open.

Een straffe wind uit het oosten blies de mist uit het zicht. De maan kwam vanachter de wolken tevoorschijn en liet heel even ongehinderd haar licht op de geest vallen. Eerst was daar het gezicht, streng en hoekig; toen de neus, lang en groot. De gele ogen waren nu grijs en keken schichtig van vermoeidheid en angst. Meridia slaakte een kreet toen ze een knokige vergroeiing op het achterhoofd ontwaarde.

Meridia holde haar kamer uit. Op de overloop doolden nachtelijke schaduwen maar ze duwde ze zonder stil te houden opzij. Bij de onberekenbare trap sloeg ze met haar vuist op de balustrade en was in twee stappen beneden. De voordeur ging krakend open en ze stapte naar buiten de mist in.

‘Mama!’

Ze zag geen hand voor ogen. De ivoorkleurige mist bulderde, prikte

als dikke vlokken poeder in haar ogen en verblindde haar. Meridia beschermde haar gezicht met haar armen en probeerde zo goed en kwaad als dat ging vooruit te komen. Met harde hand deed de mist haar rondtollen en heen en weer vliegen waardoor ze haar gevoel voor richting kwijtraakte en alle vluchtwegen werden afgesloten. Plotseling kwam er een eind aan het tumult. Meridia opende haar ogen en zag een pijnlijk witte stilte. Ze bevond zich op een plek waar de tijd stilstond. Alles – haar bewegingen, het kolken van de mist en zelfs haar hartslag – vertraagde tot een nagenoeg complete stilte. In dit vacuüm kon ze Ravenna duidelijk onderscheiden. Die nacht toen ze nog een baby was, toen de lichtflits door de kamer schoot en een klap volgde, had deze geest haar opgepakt en vastgehouden. Ravenna had toen dezelfde geaatsuitdrukking als nu. Ze werd getekend door totale doodsangst en wanhoop en al het leven leek uit haar geweken te zijn.

Meridia begon te schreeuwen maar niet luid genoeg om door de mist heen te dringen. Terwijl ze gevangen zat in deze leegte en gezien noch gehoord werd, werd ze plotseling overmand door een smartelijke liefde voor haar moeder. Ze wilde naar haar toe rennen en haar gezicht in haar hals begraven. Ze verlangde ernaar, al was het maar voor heel even, warmte en leiding, erkenning en troost te voelen, en zelfs vergeving voor de chaos in haar hart. Maar de koude, ondoordringbare mist stond tussen hen in en liet haar niet gaan. Meridia beet op haar hand en huilde in stilte. Ze zei tegen zichzelf dat iedere andere dochter wel een manier had gevonden om de mist te verjagen.

De woorden die uiteindelijk wel in het vacuüm wisten door te dringen waren dezelfde als die op de vellen papier onder in haar bureaula stonden. Een duistere geheimtaal die met een furieuze hartstocht uit Ravenna's mond stroomde. De mist geleidde de woorden zonder ze te verdraaien waardoor Meridia ze voor het eerst in hun zuivere vorm te horen kreeg. Lang nadat Ravenna was opgestaan en het huis weer was binnengegaan, bleef Meridia nog roerloos liggen. Ze kon zich weer vrij bewegen maar iets versteende haar. Ze had de ontbrekende sleutel gevonden, de belangrijke schakel waarmee ze haar moeders woorden kon ontcijferen. Daar in de mist begreep Meridia eindelijk dat Gabriel er al bijna haar hele leven een minnares op nahield.